

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trlistopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Belokranjska železnica.

Zapuščeni Beli Krajini se kaže nova bodočnost. Še ta mesec steče železnica od Novega mesta do Črnomlja in nazaj čez Metliko v hrvatski Karlovec.

Ali in koliko bo nova železnica dobro vplivala na zanemarjene, toda prijazne kraje in prebivalstvo v Beli Krajini, danes še ne vemo. Toliko se zavedamo, da je prišla železnica skoro prepozno. Ko bi se otvorila pred 10. ali 15. leti, bi bil njen vpliv za polovico večji in koristnejši. Takrat je bilo še mnogo prebivalstva doli in železnica bi jih pridržala pri domu. Toda življenje, ki ni bilo življenje, ampak umiranje, je gnalo belokranjskega kmeta z domače grude.

Če se je še tako trudil in ubijal, mu je obdelovanje zemlje donášalo le živež za rodbino in živino, za vse druge potrebščine pa ni bilo denarja. Svojih pridelkov Belokranjec ni mogel spečati, ker je bil takorekoč odrezan od celega sveta in mu tudi ni kazalo, da bi dajal svoje pridelke v izgubo, ker je prevažanje bilo tako drago. Zato vidimo še danes zapuščene, podrti koče in zanemarjena polja, ker je ljudstvo šlo raje v obljubljeno deželo Ameriko, kakor da bi doma živelo v pomanjkanju.

Da se bodo zdaj gospodarske razmere obrnile na bolje, je gotovo, vendar ne v toliki meri, kakor če bi se železnica gradila pred časom. To vidimo že na tem, da se kljub temu, da se železnica že par let gradi, belokranjski rojaki ne vračajo v domovino, ampak ostanejo raje v Ameriki.

Trgovina in obrt se bosta sicer dvignila, toda najbrže bodo prišli tuji obrazi in se domačin ne bo lotil podjetij. Industrije ni prav nič in to je glavni vzrok, da se blagostanje ne bo moglo tako razviti. Morda se bodo z novo železnico ustvarili predpogoji za znatno izboljšanje gospodarskega položaja, toda vsaj nekaj let je le malo pričakovati.

V interesu belokranjskega kmeta je gotovo ta železnica, kajti tako poljski, ka-

kor vinski pridelki se bodo lažje in tudi — ker bo prevoznina cenejša — dražje prodajali. Prav tako se mora bolj razviti živinoreja, ker se bo z novo železnico pomnožilo prebivalstvo in bodo tudi potrebščine narasle. Perutninarstvo je bilo v Beli Krajini časih zelo razvito, a je ponehalo, zato se mora tem bolj zdaj gojiti. Vse kmetijske panoge se bodo zdaj pri obdelovanju res obrestovale, zato svetujemo tudi Belokranjcem v Ameriki, naj se vrnejo domov in obdelujejo polje, ki so ga tako zanemarili. Za kmetijski poduk, povzdigo živinoreje, sadjereje in perutninarstva v Beli Krajini se mora dežela zdaj v prvi vrsti zavzeti, kajti, če bodo poljedelci racionalno, na podlagi izkušenj in z modernimi pripomočki izrabljali kmetijstvo, bodo tudi raje ostali doma, ker bodo videli, da jim domača zemlja že donáša toliko, da jo je vredno obdelavati.

To se bo zgodilo in upati je, da postane nova železnica pravi blagoslov za Belokranjsko. Brez dvoma se bo vsled železnice dvignila tudi kultura in izobrazba in domačinom, ki niso še prišli iz teh zapuščenih krajin, se bo razširilo duševno obzorje.

Pristavimo le še to, da naša klerikalna stranka nima nikakih zaslug za to železnico. Vlada jo je hotela sama imeti iz vojaških ozirov, da se zveže Dalmacija z ostalo Avstrijo, zato jo je tudi zgradila, sicer bi pa tudi danes še ne tekla.

RAZGLED PO SVETU.

Cesarjevo zdravstveno stanje.

Zdravstveno stanje cesarjevo je neizpremenjeno. V cesarjevi okolici se upa, da bo olajšava prav hitro napredovala. Cesar ima dober apetit in je pri dobri volji.

Delegacije.

V odseku za zunanje zadeve avstrijske delegacije se je socialno - demokratični delegat dr. Ellenbogen v svojem

govoru pečal z notranjepolitičnimi razmerami v Avstriji ter ostro obsojal sistem ministrskega predsednika grofa Stürgkha, ki da je ustavi in parlamentu sovražen. Naglašal je, da Stürgkh med tem, ko se vse stranke trudijo, olajšati situacijo, truda teh strank ne le ni podpiral, marveč celo kontrakariral. Zato se je tudi bati, da konferenca načelnikov strank ne bo imela nobenega pozitivnega uspeha. Pozival je delegate, da naj nastopijo v obrambo parlamentarnih pravic. Delegacije imajo za to sredstvo. Raztegnejo naj svoje razprave čim najbolj. Čim bolj se bo delegacija obotavljala, odobriti tričetrtmiliardski proračun, tem prijaznejši bo postal gro Stürgkh parlamentu. Nato se je baval z zunanjepolitičnimi vprašanji ter je naglašal: Prestolni govor je bil omalovaževanje delegacij, eksposé zunanjega ministra Berchtolda pa je bil pravcati albanski prestolni govor. Ustanovitev Albanije bo vedno vir novih neusahljivih neprijetnosti in grozi razdvojitvi Avstrijo in Italijo. Namesto da sta Avstrija in Italija sami prevzeli protektorat nad Albanijo, naj bi bili to prepustili celi Evropi. Razpravljal je nato o odnošajih med Avstrijo in Srbijo ter konstatiral, da vlada v Srbiji veliko sovražstvo proti Avstriji. Pravi vzrok tega sovražstva pa je ta, da je avstrijska diplomacija vse pojave naravne interesne skupnosti, ki obstajajo med obema državama, vedno z neprevidno ali pa tudi z zlobno roko razdirala in uničevala. — Dr. Waldner je izvajal sledeče: Prestolni govor je napravil najneugodnejši vtisk, eksposé zunanjega ministra pa je samo vljudnost napram evropskim državam, nikakor pa ni poročilo delegacijam. Delegat trdi, da so odnošaji med Avstrijo in Romunsko zelo slabi, to pa zato, ker imata Francoska in Rusija svoje roke vmes. Ti dve državi hočeta trozvezo obkrožiti. Vpraša zunanjega ministra, kaj hoče storiti napram pojavom protiaustrijske sovražnosti v Rusiji. Napram Srbiji zahteva delegat politiko največje energije ter smatra za najnujnejše, da naša diplomacija odtegne Romunsko in Bolgarsko

panslavističnim vplivom. Potem šele bo mir na Balkanu trajen.

Listi pišejo, da pripravlja vojni minister nov reformni predlog o reorganizaciji avstrijske armade. Glavna točka tega načrta je v tem, da se organizirajo rezervne formacije. Pri vsakem armadnem zboru naj se postavi posebna rezervna divizija, tako da bo skupaj 16 takih divizij, ki bi tvorile v slučaju vojne 4 nove armadne zборе. Te formacije naj bi predvsem vršile nalogo, ki je bila prvotno namenjena deželni brambi.

Vojaški kazenski zakonik.

Domobranski minister Hasay je izjavil, da bo novi kazenski zakonik stopil to leto v veljavo.

Prenos kosti hrvatskih mučenikov v Zagreb.

Občinski svet zagrebški je soglasno sklenil, predložiti vladarju najvdanejšo prošnjo, da dovoli, da se kosti Zrinjskega in Frankopana preneso iz Dunajskega Novega mesta v Zagreb. Mestni občinski svet se obvezuje, prevzeti vse stroške ekshumacije in prevoza in dati na pokopališču odlično mesto smrtnim ostankom hrvatskih mučenikov. Ta sklep občinskega sveta je napravil na vso javnost najboljši vtisk.

Srbski konzulat v Avstriji.

Prihodnje dni se ustanovi srbski generalni konzulat na Dunaju, konzulat v Pragi in v Trstu.

Boji v Epiru.

Iz Korice poročajo, da so Epirci zasedli večji del pokrajine Erseka ter požgali mnogo vasi. Albansko orožništvo, pomnoženo z oddelki novoustanovljene milice, koraka proti Argyrokastru. Epirci korakajo Albancem nasproti. Pri Erseki in Fraskeri je prišlo do krvavih bojov. Kakor poročajo iz albanskih oficijoznih krogov, je dobila albanska vlada vest, da so zajeli Epirci v Hormovi blizu Tepelenija 200 muzlimanskih Albancev, jih odgnali v vas Kodro in tam v pravoslavni cerkvi žive pribili na križe. Potem so cerkev zažgali. Albansko orožništvo, ki je prišlo tja, je našlo napol sežgana trupla mučenih Albancev. V Draču vlada vsled tega strahovito razburjenje. Iz Albanije poročajo, da se bije pri Argyrokastru krvav boj med Epirci in Albanci. Epirci imajo strojne puške in topove, dočim imajo Albanci samo puške.

Romunska.

Senat je odobril poštne, brzojavne in telefonske pogodbe, sklenjene med Romunsko na eni in Srbijo, Grško, Bolgarsko in Črno goro na drugi strani.

Vojna med Zedinjenimi državami in Mehiko.

Polkovnik Feliks Diaz se namerava baje vrniti s svojimi pristaši v Mehiko. V tem slučaju bi prišlo do novih krvavih

komplikacij. Listi poročajo o strašnih grozovitostih Mehikancev proti Amerikanem in proti vsem onim, ki so na sumu, da so jim prijazni. Vlada republike Haiti se je vklonila angleškemu ultimatumu ter sklenila, plačati odškodnino, ki jo zahteva Angleška.

SLOVENIJA.

s Notranjska državnozborna volitev.

Samostojni kandidat za notranjski državnozborni mandat, postojnski župan gosp. Josip Lavrenčič, je stopil zadnji čas v csebno dotiko z volilci v raznih notranjskih krajih, zlasti v Kilovčah, v Trnovem in v Št. Petru. Volilci so spoznali, da bi imela Notranjska v gosp. Lavrenčiču jako odločnega in za delo navdušenega zastopnika, ki ima to veliko prednost, da je v gospodarskih stvareh vse drugače izvežban in podučen, kakor klerikalni kandidat in ki pozna vsestransko in natančno gospodarske potrebe notranjskega volilnega okraja.

s Državnozborna volitev na Notranjskem. Kako se klerikalci bojijo za mandat pokojnega dr. Žitnika, nam kaže zadnji »Domoljub«, ta cunja, ki laže in krade čast, komur le more. Klerikalci vedo, da njih kandidat niti do gležnjev ne sega neodvisnemu kandidatu Josipu Lavrenčiču, postojnskemu županu. Dr. Pogačnik je prava reva nasproti Lavrenčiču in nima drugih zaslug, kakor da s svojo lepo rujava brado paradira na čelu Čukov. Sicer je pa revež, ki si ni upal ostati pri odvetništvu, ampak so mu morali dati klerikalci polno korito pri deželnem odboru. Pogačnik je prava podoba klerikalnega koritarja, mož, ki nima prav nič zmisla ne za kmečke, ne za sploh gospodarske potrebe, ampak pozna le svoje korito. Da bi se zdaš še lahko izprehajal brez dela na Dunaju, dežela mu pa plačevala tisočake za službo, ki je ne opravlja, mu diši, toda notranjski volilci mu ne bodo tega veselja storili, ampak bodo izbrali Lavrenčiča, domačina, ki je znan radi gospodarskih zmožnosti po celi Notranjski. Proč s Pogačnikom!

s Iz seje deželnega odbora. Ravnateljstvo deželnega muzeja je uredilo galerijo slik v deželnem muzeju, ki je že otvorena obisku občinstva. — Sklene se, naprositi c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani, da izterja od ljubljanske mestne občine doklado na užitjino za čas od 1. do 14. marca. — Vloži se priziv proti razsodbi c. kr. okrajnega sodišča v Novem mestu v zadevi plačila odškodnine za avtomobilsko nesrečo Vene. — Odobrita se načrta vladne naredbe k zakonu glede zlaganja in delitve zemljišč. — Odobri se okrožnica na vsa županstva v zadevi pospeševanja interesov društva »Rdeči križ«. — Otvoritve belokranjske železnice, ki se vrši dne 25. maja, se udeleži de-

žela po svojih zastopnikih. — Vzame se na znanje poročilo o zaključitvi živino-zdravniškega tečaja na Grmu, ki se je s prav dobrim uspehom dovršil. — Vzame se na znanje dopis deželne vlade, s katerim se podeli deželi Kranjski koncesija za gradbo elektrarn. — Dobava železnih oken za strojnico pri elektrarni ob Završnici se odda tvrdki Žabkar & Ko. — Vzame se na znanje dopis deželne vlade, da je dobil zakonski načrt za gradbo ceste Črnomelj - Vinica najvišjo sankcijo. — Vzame se na znanje dopis hrvaške deželne vlade, s katerim odklanja vsak prispevek za gradbo mostu čez Kulpo pri Blaževcih. — Ker je hrvatska deželna vlada zagotovila polovico stroškov za most čez Bregano v Vel. Dolini, se druga polovica pokrije na podlagi določil novega cestnega zakona. — Deželni banki se dovoli, da izplača občini Vipava 1 milijon kron posojila. — Dovolj se 33% podpora za most na progi Breznica - Žirovnica. — Gradba vodovoda za Stari trg in okolico se odda tvrdki G. Rumpelj. — Dovolj se podpora za pogorelce v Podhosti, občina Toplica. — Sklene se nadaljevanje premo- vanja telet, ki se z letošnjim letom dokonča. — Deželnemu zboru se predloži poročilo v zadevi potrebne poprave gledališkega poslopja. — Razveljavi se sklep občinskega odbora v Ovšihah radi izplačevanja dijet občinskim odbornikom. — Razveljavi se pogodba občine Slavina radi občinske pisarne in se tozadevni pritožbi ugodi. — Dovolijo se podpore gasilnemu društvu v Zgor. Tuhinju in na Vrhniki. — Gasilnemu društvu v Vavti vasi se odstopi svet pri novem mostu za gradbo gasilskega doma. — Odkloni se prošnja občine Senožeče za dovolitev posojila za gradbo občinske hiše. — Razveljavi se sklep mestne občine Novo mesto, s katerim se odreka posameznim osebam pravica pritožbe zoper sklepe občinskega odbora.

s »Kako »Slovenski Dom« cerkvene nauke razlaga.« Pod tem naslovom se je »Slovenec« obregnil ob naš dopis iz Gotne vasi v št. 17. »Slovenskega Doma«, z očitnim namenom, da nas hoče pri svojih kimavcih izpostaviti zasmehu, češ, le pogledajte ljudje božji, taki-le se podstopijo razlagati krščanski nauk, pa ga niti toliko ne poznajo, kakor afričanski zamorci. Da bodo naši čitatelji videli, kakšne lumparije so zmožni blagoslovljeni gospodje okrog »Slovenca«, ki hočejo nas zasmehovati, ponatisnemo dotično »Slovenčevo« notico dobesedno in ne, kakor je on iz našega dopisa storil, ko je samo nekaj besed ven iztrgal. »Slovenec« piše tako - le: »Slovenski Dom« št. 17. piše: Celih 18 stoletij je bil po zapovedi rimsko - katoliške cerkve pod smrtno kaznijo splošno veljaven nauk, da zemlja miruje in da je zemlja središče vsega stvarjenja. Na tem nauku pravzaprav sloni vsa moč katoliške cerkve. Kdor si je upal o tem nauku dvomiti,

ta je bil krivoverec.« — Tako je resnicoljubni katoliški list iz celote raztrgal samo en del, pa še tega je grdo falsificiral, o čemer se lahko prepričate, če primerjate to »Slovenčevo« besedilo z našim izvirnikom na 4. strani, v 3. koloni, počenši od 27. vrste navzdol. Za one, ki te številke nimajo več pri rokah, navedemo dotični odstavek spodaj. Na ta svoj falsifikat pa »Slovenec« strašno modro pripomni sledeče: »Že zamorčki v Afriki vedo, kaj so nauki katoliške cerkve in na čem sloni njena moč. Glasilo slovenskih liberalnih »kmetov« bi se lahko šlo učiti krščanskega nauka k zamorcem.« — Tako je! In to je »Slovenec« pri vsi svoji hudobnosti še prav povedal, kajti kdor bi se hotel danes učiti krščanskega nauka pri naših kranjskih »božjih namestnikih«, ki so iz hiše božje napravili jamo razbojnikov, ki namesto krščanskega nauka po prižnicah, razpravljajo samo o politiki, ki sejejo med farani samo sovraštvo, k s svojim vzgledom in življenjem očitno teptajo vse Kristusove nauke, vse božje in mnogo tudi zapovedi posvetnih oblasti, ta bi že moral iti res tja v Afriko k zamorcem, kjer se misijonarji še ne upajo uganjati takih cerkvenih in božjih ropov, kakor jih uganjajo pod sedanjim škofom naši duhovniki. Če bi pa afričanski zamorci vedeli za zgodovino, na katere podlagi je zrasla moč rimsko - katoliške cerkve in če bi jim bilo še posebej znano, kakšne morije je cerkev uganjala ravno zaradi nauka, ki ga je povzela iz poganstva, namreč nauk, da se zemlja ne suče okoli solca, bi najbrže pogнали vse misijonarje tja, od koder so prišli. No, pa sreča je zanje, da tega, kar mi dobro vemo, afričanski zamorčki še ne vedo. Naj si »Slovenec« sam sebi pripiše, če nas je s to svojo hudobnostjo pozval, da se ob priliki pobrigamo tudi za rimsko - katoliške misijone v Afriki in sploh med pogani. Ampak za sedaj k stvari sami nazaj. Dopisnik iz Gotne vasi je skušal v površnih potezah dokazati, zakaj smo bili nekoč pravzaprav vsi kolikor toliko klerikalci. Opozarjal je nadalje, da je sicer lepo, če tudi pozneje v življenju upoštevamo nauke naših staršev, toda treba je, da se tudi času primeramo sami izobrazujemo in izpopolnjujemo podlago, podano nam od staršev. Dejal je nadalje, da se še danes dobe stare mamiče, ki so nas učile, da ima fajmošter tako oblast v sebi, da lahko mrliče pokliče iz groba, da lahko napravi in odpravi hudo uro itd. Kaj takega pa mi danes vendar ne moremo več verovati. Na to je na kratko opozoril na zgodovino nauka o naši zemlji, kako je cerkev neusmiljeno preganjala tiste, ki so učili to, kar mora danes vsak rimsko-katoliški šolar vedeti in verovati v ljudski šoli, ker je cerkev sama učila, da zemlja stoji mirno in da je središče vsega stvarjenja. S tem je hotel dokazati, da je celo »mati katoliška cerkev« primorana svoje prvotne nauke prilagoditi, oziroma

(v tem slučaju) tudi čisto narobe spremeniti po nauku posvetne znanosti in vede. »Slovenec« pa namesto, da bi se bil ozrl na celo vsebino našega dopisa, je posnel le en del in še tistega je — falsificiral. Kajti v »Slov. Domu« stoji tako-le zapisano: »Celih 18 stoletij je bil po zapovedi rimsko katoliške cerkve pod smrtno kaznijo splošno veljaven nauk, da zemlja miruje in da je zemlja središče vsega stvarjenja. To je bil sicer nauk grškega pogana Aristotela, ali rimska cerkev, ki sicer tako zatira poganstvo, ga je sprejela za svoj nauk in na tem nauku — in kar je še z njim v zvezi, pravzaprav sloni vsa moč katoliške cerkve. Kdor si je upal o tem nauku dvomiti, ta je bil krivoverec in menih iz redu dominikancev Giordano Bruno je moral za ta nauk pred Vatikanom v Rimu dne 17. februarja 1600 na grmadi končati svoje življenje. 33 let pozneje pa bi bila ista usoda doletela tudi najznamenitejšega učenjaka tiste dobe, Galileja, da se ni rešil smrti s — krivo prisego. Vsi spisi, v katerih se je učilo, to, kar mora danes vsak šolarček v najbolj rimsko-katoliški ljudski se učiti in verovati, namreč, da se zemlja suče okoli solca, so skozi dolga stoletja brez milosti rimskega poglavarja sv. cerkve prišli na indeks, to je, bili so vernikom prepovedani. Še le leta 1822. je sv. inkvizicija tudi ta nauk dovolila.« Tako je takrat pisal »Slovenski Dom«. Kar smo tu podčrtali, vse to je spustil resnoljubni »Slovenec«. Ne samo zadnji odstavek, še sredi svojega posnetka iz »Slov. Doma« je izpuštil, kar mu ni dišalo, namreč: To je bil sicer nauk grškega pogana Aristotela itd. in itd., kar s primerjanjem vsakdo sam lahko najde. Še celo sredi stavka: »in na tem nauku...« je »Slovenec« izpuštil postranski stavek, glaseč se: »in kar je še z njim (namreč s tem naukom) v zvezi...« »Slovenec« le predobro ve, kaj vse je še s tem naukom v zvezi in zato je falsificiral naše besedilo. Najbrže je tudi njemu znano, da je sloveči bogoslovec Bellarmin takrat, ko je Galilei s svojim daljnogledom odkril mesece planeta Jupiter, vzkliknil: »Če so poleg naše zemlje še drugi planeti, morejo biti tudi obljudeni. Ampak: kako naj njih prebivalci izhajajo od Adama in Eve (namreč, kako naj bi bili prišli iz naše zemlje na druge planete?) in kako naj bodo deležni odrešenja, ki je obljubljeno le ljudem na tej zemlji?« — Gospodje okoli »Slovenca«, hočete še kakšno večjo blamažo?

s **Kranjska trgovsko - obrtniška zbornica** je predlagala vladi, naj imenuje bivšega ljubljanskega župana Ivana Hribarja za člana državnega železniškega sveta. Vlada pa je ta predlog zavrnila, in sicer, kakor pravijo nemški listi, zato, ker je Hribar »panslavist«. Dejstvo pa je, da se Hribar že več let prav nič ne udeležuje političnega življenja. Vsak, kdor je pri nas zaveden narodnjak, je po mnenju gotovih krogov že »panslavist«. To je smešno in malenkostno stališče.

s **»Škof proti župniku.«** V »Narodni založbi« v Ljubljani je izšla zanimiva knjiga »Škof proti župniku«. V njej se razpravlja delovanje ljubljanskega škofa v luči kritike sploh, posebej pa njegovo zlobno preganjanje podrejenega mu župnika gosp. A. Berceta. Knjiga je pisana v zelo prijetnem jeziku, vsebuje pa **znamenito opis kulturno zgodovinskih dejstev**. Naj ne bo hiše med Slovenci, kjer bi ne čitali te poučne knjige! Naroči naj si jo v več izvodih vsaka čitalnica, pogrešati pa je ne sme nobena zasebna knjižnica! Opozarjamo, da je ta knjiga izšla v Ameriki, **pri nas pa je bila zaplenjena** in je dobila pravico javnosti po interpelaciji gosp. državnega poslanca Ravniharja in tovarišev. Ali tudi na Dunaju je bila nekoliko pristržena, tako, da njena **amerikanska predhodnica še vedno nima pravice javnosti pri nas**. Cena knjige je 1 K, dobi se v vseh narodnih knjigotržnicah. Pripominjamo, da se je pričetkoma razpošiljalo to knjigo s pošto položnico gđč. Manice Komarove in kdor je tisto prejel, naj vpošlje plačilo tudi z istim čekom, da bodo računi jasni. **Ker je delo res zelo zanimivo, se na-dejamo, da poide kmalu vsa sedanja zaloga.**

s **»Kreditna zadruga«** si dovoljuje staviti na ravnateljstva, odnosno načelstva hranilnic in posojilnic ter drugih enakih zavodov sledečo prošnjo: V Ljubljani se je pred kratkim ustanovila nova zadruga pod naslovom »Kreditna zadruga«, registrovana zadruga z omejeno zavezo. Glavni namen te zadruge je, svoje člane, ki so zadružniki bivše »Glavne posojilnice«, obvarovati posledic neomejenega jamstva ter izplačati upnikom »Glavne posojilnice« dogovorjeno 30odstotno poravnalno kvoto. Ta izpeljava je mogoča le na ta način, da za sedaj vplačajo oni zadružniki »Glavne«, katerim je resno na tem ležeče, da se ta nesrečna zadeva spravi s površja po svoji premoženjski zmožnosti dotični znesek, ki se rabi za poravnavo. Vsled tega je načelstvo zadruge pozvalo vse take zadružnike za vstop v novo zadrugo in jim predpisalo tudi vsote, katere morajo založiti, da se poravnava doseže. Ko bo poravnava perfektna, bo zadruga pri izplačilu dogovorjene kvote prejela od upnikov »Glavne« tozadevne cesije in na podlagi teh cesij nastopila proti vsem zadružnikom, ki ne bodo pristopili zadrugi, odnosno proti onim, katerih ne bo zadruga iz raznih vzrokov sprejela med svoje člane. Večina zadružnikov, ki kaže resno voljo sodelovanja, nima mobilnega premoženja, ima posestvo, odnosno dohodke, toda nima razpoložljivega denarja, katerega zadruga nujno rabi, če hoče najkasneje dne 1. julija t. l. izplačati upnikom »Glavne« dogovorjeno kvoto. Radi teh zadružnikov se podpisano načelstvo obrača s prošnjo do vseh denarnih zavodov. Doslej se je, povsem umljivo, skoraj pri vseh zavodih

izvajalo načelo, da se prosilcem, ki so združniki »Glavne«, ni dovoljevalo nikakih posojil. Ker je pa sedaj sanacija skoraj gotova, se načelstva denarnih zavodov prosijo, da tozadevne prošnje združnikov »Glavne« upoštevajo ter jim dovoljujejo posojila v ta namen, da se rešijo neomejene obveze »Glavne posojilnice«. Posojila naj izplačajo zavodi na račun prosilca le v tem slučaju, če se poravnava res posreči in to na roke »Kranjske deželne banke«, odnosno »Kreditne zadruge« same. Od združnikov »Glavne«, ki hočejo vstopiti v »Kreditno zadruge«, zahteva načelstvo, da takoj vplačajo prvi delež, vpisnino in upravnino, podpišejo tozadevno pristopnico in obenem zasigurajo vplačilo nadaljnjih deležev, odnosno prispevka. To zasiguranje je pa v slučaju, da združnik nima mobilnega denarja, le na ta način izvedljivo, da dovoli kak obstoječi denarni zavod združniku posojilo, katero se pa faktično izplača le v slučaju **dogane poravnave** z upniki »Glavne«. Tozadevno izjavo ima vsak združnik, lahko se jo pa na zahtevo dobi vsak čas v združni pisarni, Miklošičeva cesta št. 8 v Ljubljani.

s **Prvi maj v Trstu.** Narodna delavska organizacija v Trstu je priredila na dan 1. maja majsko proslavo s shodom v »Narodnem domu«. Po zborovanju, na katerem je govorilo več govornikov, so priredili slovenski delavci z godbo in zastavami obhod po mestu. Sprevod so ves čas napadali italijanski smrkavci in potem tudi boljši ljudje. Iz neke kavarne so Italijani znosili na cesto vse mize in stole in zabarikadirali cesto. Ko je došel sprevod do sem, so začeli Italijani metati stole na Slovence in jih dejansko napadli. Toda Slovenci niso ovce in so se krepko branili s pestmi in palicami ter prav dobro udrihali po italijanski mulariji ter jo tudi pogнали v beg. Da je par Italijanov odšlo z razbito glavo, je po sebi umevno. Napadi so se vseskozi vršili, toda Slovenci so jih krepko odbijali in lahko rečemo, da so bili Italijani prav dobro tepeni. Vsled tega je nastal v laškem taboru vik in krik, da so Slovenci barbarsko napadli te neodrešence, dočim so le branili svojo kožo. Odmev italijanskega kričanja se je pojavil celo na Laškem, kjer so po vseh mestih Lahí demonstrirali proti Avstriji, ki pusti nedolžne Lahe tako nabijati. V sredo je bila v Trstu seja občinskega sveta in tu so Italijani dali duška svoji nebrzdanosti. Občinskega svetnika dr. Rybača je neki laški občinski svetnik odzadaj s pestjo sunil v lice, toda potem je moral prositi za odpustanje in so dobili Slovenci zadoščenje.

s **Gostilničarji in trgovci!** V Dravski dolini (tri postaje od Maribora), kjer se ravno sedaj močno razvija industrija, je na prodaj hiša z gostilno, trgovino in trafiko. Cena približno 40.000 K. Kupnine bi bilo treba plačati v gotovini le malo, ker bi se lahko prevzela vknjižena bremena.

Dokupiti bi se dalo tudi še zraven poljubn kos zemljišča. Želeti bi bilo, da pride dotična važna postojanka v slovenske roke. Pojasnila daje podružnica »Branibor« v Mariboru (»Narodni dom«).

s **Pogrešati ne more** danes nihče več kave, ki je postala ena najpriljubnejših pijač starih in mladih. Dobro kavo napraviš pa samo z dobrim kavnim pridatkom; a najboljši kavni pridatek — to je znana stvar — je Kolinska kavna primes. Iz tega sledi, da je najboljša tista kava, kateri je pridejana Kolinska kavna primes. Naše gospodinjice to dobro vedo, zato pa kupujejo samo ta kavni pridatek; kupujejo ga posebno še zato, ker vedo, da je tudi pristna domača roba, izdelek ljubljanske Kolinske tovarne, ki gotovo zavzema med našimi industrijskimi podjetji eno najodličnejših mest.

s **Najhujše zlo** je brezglavost, ki se poloti skoro vseh ljudi, ki jih napadejo revmatične ali protinske bolečine, lumbago (Hexenschuss), bodenje v strani, bolečine v križu itd. in bi morali pomagati sebi ali drugim. Spomniti bi se morali pri tem vselej, da premnogi zdravniki za odpravo takih bolečin priporočajo staropreizkušeni rastlinski esenčni fluid z znamko »Elsa - fluid«. 12 steklenic tega priljubljene domačega sredstva razpošilja franko za 5 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa - trg št. 318 (Hrvaško). Tudi Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elsa - kroglice«, 6 škatlic za 4 krone franko lahko naročimo obenem.

LJUBLJANSKA OKOLICA.

lj **»Sokol« v Št. Vidu nad Ljubljano** je otvoril v nedeljo, dne 3. maja novo kegljšče. Keglar se bo na dobitke. Dobitek je namenjen za zgradbo »Sokolskega doma«. Zato vljudno vabimo vse prijatelje Sokolstva, kakor tudi prijatelje športa, da pohite ob nedeljah v prijazni Št. Vid ter se v obilnem številu udeležujejo te prekoristne zabave.

lj **Iz Sore pri Medvodah** se nam piše: Z velikim veseljem smo pozdravili sporočilo v »Slovenskem Domu«, da je izšla knjiga **»Škof proti župniku«**. Hvala gosp. pisatelju Svetlinu, ki je sestavil spis prav odkritosrčno in v poljudni besedi, hvala cenjeni »Narodni založbi«, da je knjigo dala natisniti in jo postavila na trg! Hvala posebno gospodu državnemu poslancu dr. Vladimirju Ravniharju, ki je v zbornici izposloval tej knjigi pravico javnosti! Dogodki, ki jih opisuje omenjena knjiga, so se godili pri nas v l. 1904. in 1905. To so bili naravnost grozni in krvavi dogodki! Da, kdor je spremljal tista krivična, peklenska dejanja klerikalne stranke, ali kdor bere ta spis, mora besneti v srcu, da je mogoča taka javna krutost v katoliški cerkvi in pravni državi. Navedena dejstva zahtevajo, da se postavi v disciplinarno preiskavo — ljubljanski škof dr. Anton

Bonaventura Jeglič in po njegovi odstranitvi nastopijo res obetana »bona ventura« za našo nesrečno domovino. **Priporočam, da kupi knjigo »Škof proti župniku« vsak Soran kot opis domače zgodovine. Priporočam pa tudi, da si nabavi to knjigo vsaka slovenska hiša, ker obsega splošno zanimivo kulturno zgodovinsko poročilo.** To knjigo naj čita vsak in s premislekom! — Oskrbi naj se ji pa tudi močna vezava, da bodo čitali i naši potomci o težkih dnevih, ki so nam jih provzročali hudobni klerikalci.

lj **Iz Gornjega Kašlja.** Moj zadnji dopis ni ugajal Karolini, o kateri smo zadnjič poročali. Še zdaj se na vse pretege jezi in tudi njen oče govori, da ni res, da je metal ljudi na cesto. Ako bi ne bilo res, bi mi tudi gotovo ne poročali. Ali se več ne spominjaš tistega dogodka, ko si vrigel na cesto nekega Jančeta tako, da je bil v hipu ves krvav po glavi in da je potem tvoja soproga mu prav dobro stregla, ker si se nekoliko zbal roke pravice. In potem je rekla tvoja hči: »Bom šla k Avbeljnu in ga bom sunila v gobec, da bo vedel mene v časopise dajati.« Kje imaš dokaz, da te je Avbelj dal v »Slovenski Dom«? Ali misliš, da ne zna nobeden drug pod poljskim zvonom pisati? Vedi, da so še dopisniki, čeravno v Zgornjem Kašlju ne spimo. Ker se imaš za tako izobraženo, zakaj pa te še čuki niso marali na oder v Balantovi štali? Očetu Nacetu je pa ta »Slovenski Dom« pravi trn v peti. Ako bi bil v očini, kjer je tajnik on, bi mu bil že davno napovedal konkurz. Resnica oči kolje. Se še oglasimo prihodnjič. — **Več kmetov.**

lj **Iz D. M. v Polju.** Kakor običajno vsako leto, tako so tudi letos postavljali cerkveni ključarji božji grob. Ko so delo dovršili, so šli na rujno kapljico k bogatemu Jakatu. Ko so se ga nekoliko preveč navlekli, so se začeli zaradi malenkostne reči prepirati in temu je tudi kmalu sledil pretep. Neki uslužbenec iz deželne blaznice je skočil kvišku in prisolil vsakemu izmed dveh ključarjev po eno zaušnico. Potem so si skočili v lase, se prav na katoliški podlagi prelasali ter potem odšli vsak svojo krščansko pot. Tako znajo ti kimavci narediti vsak svojo pravico in čast po svojih »zabitih buticah«. Kaj poročeta k temu krepkemu birmanju ona dva ključarja, mi pač ni znano. Morda imata zavoljo te neprijetne šale nekoliko težke glave, saj od drugega jih ne moreta imeti.

DOLENJSKE NOVICE.

d **Mokronog.** Za nedeljo, dne 3. t. m. v »Slov. Domu« naznanjeni občni zbor »Glavne hranilnice in posojilnice« v Mokronogu se radi nepričakovanih zaprek vrši z istim dnevnim redom in v istem prostoru v **nedeljo, dne 10. t. m. ob 2. uri popoldne.**

d **Bralno društvo v Mokronogu** priredi v nedeljo, dne 10. maja t. l. popoldne pešizlet mimo Sv. Roka na Bistrico, kjer se vrši v kolodvorski restavraciji gosp. Zajca veselica s petjem, godbo itd. Ker je zveza z vlaki jako pripravna, pričakuje se obile udeležbe zlasti iz Trebnjega, Mirne in Št. Ruperta. Sodeloval bo tudi znani mokronoški kvartet.

d **Škocijan**. Ker se je dopisnik »Domoljuba« že v par številkah obregnil ob mojo osebo, ga pozivljam, naj se drugič podpiše, da ne bo pomisleka in da bom vedel, s kom imam opraviti. Ako pa tega ne stori, ga imenujem »podleža in nesramneža« ter mu povem enkrat za vselej, naj nikar ne sodi, da ne bo sam sojen. Drugič naj pa drugod išče tistega, ki je naše preprijazne gg. kaplane ovadil radi shoda v Poljanah. Čudno je pa le, ker sta naša gg. kaplana bila dvakrat pri sodišču v Mokronogu, da se nista o tem prepričala, kdo ju je ovadil. Če je naše c. kr. sodišče že tako prijazno ravnalo, da je te častite gospode kar oprostilo, kakor piše »Domoljub«, da sta imela nepotrebno pot k sodišču, bi bila tudi lahko izvedela, kdo ju je ovadil.

Jenič, vpokojeni orožnik.

d **Škocijan pri Mokronogu**. Tudi v Škocijanu roje čebele - politične, a se jih s kričanjem ne spravi v panj spat spanje pravičnih. Tak posel je nevhvaležen in često si je treba po kričanju pet prstov oblizniti — za pritepenci. Če odtegujejo pomoč, so čez noč v kričavi fantaziji. Klerikalci — hočejo zastaviti v prid duševne zmožnosti — pomole ti figo pod nos v znak, da je nevhvaležnost plačilo sveta. — Pletimo si lovorove vence z obljubami v zgled so Konmljančev Jože in Zaman. — Kakšen halo so vzdignili z zidanjem čukarije, sedaj se pa pomoči odtegujejo — to so možje - obljubkarji. Kakor vse kaže, ne bodo še gnezдили v doglednem času, zato ni čuda, če je ugodnejše skrivališče v germoveljskem cerkvenem stolpu. Pri oddaji del v popravo župnišča je došlo precej interesentov. Končno je vsa dela prevzel g. Vrhovnik iz Št. Jerneja za 3999 K, medtem ko je bilo proračunjeno na 4700 K, ne pa kot je Krmežljavček poročal in lagal v »Domoljubu«, na 6000 K. Več o tem prihodnjič, tudi kako se je g. župnik izgovarjal, ko ga je pestil g. Durjava in mu predočeval lažnjivost farškega dopisuna.

d **Škocijan**. Mnogo obetajo vinogradi, sadovnjaki, povsod pričakujemo dobre letine. V ponedeljek jutro je mraz malce uničil orehe in tu pa tam v nižini trsje, sicer nam ostalo vse še daje up, da si malo opomore, da plačamo jeseni ljubezen naših ljudskih zastopnikov - klerikalcev v obliki novih davkov. Tužna nam majka! Lepi pomladni dnevi so privabili tudi zidarje na plan. G. Globevnik podira staro kovačnico in zida novo z nadstropjem. Hvalevredno, prvič je živa potreba, drugič bo v okras vasi. Skrbnemu gospo-

darju želimo obilo sreče. Tekom štirih mesecev mora biti gotovo župnišče. Dela je prevzel za 3399 kron g. Vrhovnik iz Št. Jerneja, medtem ko so bila dela proračunjena na 4700 kron, ne pa, kakor je »Lažiljub« poročal, na 6000 kron. Gg. župan in Durjava sta navzočega župnika trdo prijala za to laž, ker je vsekako on odgovoren za take lažnjive katoliške lažljube. Župnik se je sicer izgovarjal, da je misliti 600 kron za vsako leto, pa ni šlo; izvedel je par gorkih in z molčanjem je priznal, da imata prav. Vse do gotove meje! — V torek je vojaštvo iz Inomosta kupilo 3 triletne konjiče, in sicer od Povšeta iz Zagrada in Smrekarja iz Zaloga po 800 kron, od g. Globevnika iz Škocijana pa za 750 kron. Marljivim konjerejem čestitamo. — Kaplančka nameravata zidati »čukarijo«. Žal, da bo ostalo vse le pri načrtu. Naj zidajo, ena baraka bo več, kak podrepnik se bo pa praskal za ušesi, ko bo treba plačevati. Le naprej, čeprav so obljubkarji a la Komljančev Jože in Zaman nezanesljivi!

d **Škocijan**. Vsako pošteno delo je vredno svoje hvale, zato je tudi naša sveta dolžnost, da se našima kaplanoma, našima krščanskima možakoma, kakor se sama imenujeta, zahvaljujemo za njih, po krščansko prirejeni shod v Vel. Poljanah. Četudi je bil shod bolj klavern, nista bila naša kaplana kriva, pač pa ta preklicani pomožni sklicatelj Eržen, ker je premalo brusil pete od hiše do hiše, kakor bi bila njegova dolžnost. Seveda, Eržen bi bil vse to bolj vestno opravil, ali ker so g. Anton, prav Krmežljavček, rekli, da se ne sme kar od kraja skup bobnati, posebno Jeniču o tem nič praviti, se jih je tudi bolj slabo številce udeležilo. Če bi bila dana Erženu prosta volja, bi bil vse drugače uredil, saj je bil vedno vesten in pošten mož, da smo ga vsi spoštovali. Samo sedaj, ko je dobil zrcalo od c. kr. davčnega urada in ker so gospodje rekli, da bo kar za 10% manj plačeval za ceste, ga neka-ko sapa majo, da skoro ne ve, komu bi verjel: davkarji ali g. Krmežljavčku. Ta je trdil, da bo vsak davkoplačevalec letos manj davka plačal kot lansko leto, povrh bo pa še meščanska šola v Krškem odbita, toliko dobrega so nam g. Prehladnik storili za nas dolenske kmete v krškem okraju. Oče Eržen in vsi tisti, ki ste Krmežljavčku in rezevernemu častniku kimali, kaj pravite, če je to res, da bo dežela prevzela krško meščansko šolo v svojo oskrbo? To bo za nas velikega pomena in dežela naj le plačuje, saj ima denarja dovolj. Saj ste menda slišali našega ptička, kako je lepo pel na cvetno nedeljo, da je dežela kranjska imela ob koncu leta 1913 kar tri milijone preostanka. Jaz pa, ki ne verjamem rad vsakemu Krmežljavčku, pa še vedno trdim, da to ni resnica; zakaj, če bi bilo 3 milijone preostanka, bi naši deželni gospodarji ne iskali posojila in ne zvišali tako grozovito

naklad. Torej, gospodje iz farovžev, bodite bolj doma in v cerkvi, kamor spadate, ker tako naprej ne more iti. Mera je polna, zato je tudi nastopil čas, ko lahko vsak človek s svojimi možgani misli. Kdor pa tega ne zna, pa zasluži, da se mu da prisilni jopič in se ga pelje v boljše zavode. Grozno veliko dobrega je storila klerikalna stranka za kmeta. Tako se je govorilo na cvetno nedeljo v Poljanah in farbalo nevedne ljudi, da je bilo joj. Radi dobrot, ki jih razlagata naša dvojčka: Krmežljavček in Škrbec, se je že marsikdo prijel za glavo, da so mu pala lončena očala po nerodnosti na trda tla, da je spregledal in sedaj preklinja farovške gospode. Če hoče izmučen kmet ali delavec izpiti požirek žganja ali vina, takoj spozna dobroto klerikalne stranke; ravnotako tudi, ako kupi v prodajalni bodisi živila ali druge potrebne stvari. Posebno bo spoznal pa dolenski kmet, kadar bo prodajal svoje v potu obraza in z večjimi stroški pridelano vino, kolike dobrote je sprejel od stranke, ki ji je dosedaj slepo sledil. Žal, da morajo z njim trpeti tudi tisti, ki niso trobili v farški rog. Dolenski kmetje, zbudite se in nikar ne zaspate spanje pravičnega! Ne mislite samo to, kar vam bo kak mlečnozob kaplan v glavo vtepal, ki se prilizuje kakor lačen pes, kadar pa vas dobi, se pa val v pest smeji in roga. Mislite le na to, da če vas bodo črnosukneži spravili na napačno pot in boste slednjič padli v mlako, ne boste dobili nikdar pomoči od tistega, ki vas je spravil v blato. Predvsem pa priporočam bralcem »Slovenskega Doma«, da ga širite kolikor je mogoče, da vsak pošten človek spozna to proketo farško zalego kot jo imamo ravno v Škocijanu.

Dolenjski kmet.

d **Šmarjeta**. Našega srboritega kaplana prav bodejo škocijanski in mokronoški liberalci v oči. Na škocijanske se je spravil pri pridigi na Vinici, ki jo je že prej napovedal, da bo prav kroftnal Ocvirki so bili mastni, zabeljeni še posebe s pismi in anekdotami. Korajža pa šnajt, g. kaplan! Ali vas ne bodo škocijanski sopratje prijeli za ušesa, ker ste kričali o škocijanskih kozlih, ki jih pasejo trije črnosukneži. Zaslužili bi par klofut, znabiti bi se premaknili kaj koleščki v butici, da bi v bodoče ne pozabljali, po štirih letih vpisovati otroke v krstne knjige. Ha, pa to ni v čast božjo, kot psovanje iz prižnice in bojkot sosednji fari ter nespoštovanje v delu in poštenosti osivele glave!? Mi pa tudi ostanemo, kakor smo bili! Kaj ne, gospodine? Na svidenje prihodnjič!

d **Iz Boštanja**. Dolgo časa smo molčali in mirno trpeli hudobno politiko naših klerikalcev, ne da bi se kaj oglasili. Ker nas pa ti črni vrani vedno in vedno napadajo v svojih umazanih cunjah, tudi mi ne molčimo, ker najmirnejšemu in najbolj-šemu človeku mora zavreti kri ob taki priliki. Ali ste vi, ki pišete v »Lažiljub«,

vredni, da nosite hlače, ker nam oponašate, da se pritožujemo v naših listih čez velikanske doklade. Povprašajte rajši svoje vse časti vredne koritarje, kdo je temu kriv! Kdo drugi, nego vaši črni bratci, ki pišejo v take cunje, na katere še pes ne bi legel? Tudi naša dva agitatorja sta tako pridno agitirala, da jima čevljar niti sproti ni mogel popraviti čevljev, katere sta pri tem strgala. Eden izmed teh dveh agitatorjev Armanov Tinek, ki je hodil s kaplanom Omahno, je hud klerikalec in se pritožuje čez velikansko zvišanje naklad; ima namreč vinograd, — seveda zelo majhen — od katerega bo moral tudi več plačati kot došlej. Torej vidite, najbolj zagrizeni klerikalec se pritožuje čez vaše izvrstno gospodarstvo. Mogoče, da tudi še Armanov Tinek spregleda in spozna, po kakšnem blatu gazi s svojimi bratci. Zatorej vam svetujem, dragi kmetovalci, prebiraite »Slovenski Dom«, ker ta vas edino reši brezdana, v katerega lahko strmoglavite!

d **Kostanjevica.** Našim občinskim gospodarjem prede slaba. Po vzorih deželni kristjanov so tudi oni zašli v finančne težkoče, iz katerih ne pridejo drugače ven, kakor da pri prihodnjem proračunu zvišajo doklade. Prvo leto svojega gospodarstva so še izhajali, ker so jim naprednjaki pustili lepe tisočake. Ali že takoj drugo leto jim je zmanjkalo denarja, da so ostali dolžni na šolskih obrestih tako dolgo, da so samo zamudne obresti nanesele blizu 100 kron. In letos je zopet zadrega. Dasi so že lani morali navrtati ubožni zaklad, ki je ostal v naprednih rokah nedotaknjen, so vseeno letos si zopet »izposodili« iz njega 1600 kron, tako, da je danes ubožni zaklad za celih 2000 kron prikrajšan. Naprednjaki so štedili in naštedili, da so se gospodje klerikalci sami pri prevzetju občinskega premoženja kar čudili. Zdaj pa večna fehtarija za denar. Da bi te grozne razmere v občinskem gospodarstvu prikrili, so na tihem dali pregledati skopne račune, tako, da ni noben političen nasprotnik vedel, da so računi izpostavljeni javnosti. Da bi noben občanar ne opazil, da je pravzaprav v občinski blagajni grozna suša, so naenkrat (še le po treh letih) našli, da je bivši tajnik dobival preveč plače, da si mu je sam klerikalni župan skoro pol leta ravno toliko izplačeval, kakor napredni njegov prednik. In da bi stvar bolj držala, so naš mladi gospod kaplan Rogelj pripravili g. župana do tega, da je izsilil pri občinskem odboru sklep, s katerim se župan pooblašča, da izterja, oziroma iztoži od bivšega tajnika g. Gerloviča vso tisto plačo, ki jo je tajnik »brez vednosti odbora jemal«. S tem sklepom je hotel g. kaplan tudi izliti svoje maščevanje nad g. Gerlovičem, zaradi katerega je bil g. kaplan obsojen vsled žaljenja časti na 90 kron globe. Da si je g. Rogelj vsak dan v dotiki z Bogom, ki ga pri maši zauživa, še vedno ni odpustil omenjene tožbe g. Gerloviču, ki

je moral nekaj storiti kot javen uradnik, da se je opral težkih kaplanovih obdolžitev v uradnem poslovanju. No, in g. župan Colarič odborovega sklepa noče izpeljati in še ni izdal g. Gerloviču terjatve oistem denarju. To pa nič ne moti mladih kaplanov, da ne bi pisali v »Domoljubu« in »Dol. Novicah« o »popravljenih številkah in strganih listih«, o »liberalni mori z dolgimi prsti« in o »prisvojitvi tujega denarja«. Pravijo, da bodo posvetili v temno delovanje liberalcev v občini. Da se res posveti v to delovanje, je dal županu priliko g. Gerlovič sam na ta način, da ga je tožil zaradi žaljenja časti. G. župan se pa še vedno ne upa izdati terjatve. Torej gospodje mazači »Domoljuba« in »Dolenjskih Novic«, na dan s svetlobo v »temne« občinske račune iz prejšnjih let; tukaj imate priliko tako lepo, da pokažete, kaj ste našli. Gosp. župana samo pomilujemo, ker je le orodje našega in svetokriških kaplanov. Revez ima dobro srce, samo tako je nesamostojen, da misli, da je kostanjeviški kaplan velika cerkvena in politična luč, kateri se je treba brezpogojno pokoriti. V resnici pa je gospod kaplan le prazen klas na visokem stebelu in lahko vsak dan na kolenih Boga hvali, da ne prizade ne neumnost nikakih bolečin. Če bi namreč neumnost bolela, bi ga g. kaplan sigurno samih bolečin umrl. Tega mu pa ne želimo, ker se spodobi, da ima v Kostanjevici S. L. S. takega zastopnika in »Dolenjske Novice« takega poročevalca. Kar se pa tiče prihodnjih občinskih volitev, nimajo naprednjaki še nikakih kandidatov za županski stolec, ker je namreč veliko vprašanje, če bo sploh hotel kak pameten človek prevzeti občinsko gospodarstvo v tako slabem položaju, kakor je to po zaslugi klerikalnih mož danes. Tistim mladim ljudem, ki si brez posebnih duševnih zmognosti laste vodstvo S. L. S. v Kostanjevici, pa povemo: če si žele gospodje nazaj Hafnerjevih časov, naj delajo tako naprej, kakor so začeli. Mi se ne bojimo nikogar. Ljuti boji iz prejšnjih let so nam prinesli izkušnje in utrdili značaje. Kajti iz vseh dosedanjih klerikalnih spletk so izšli naprednjaki kot pametni in premišljeni možje vselej zmagovalni. In kakor doslej, tako ostanejo čistih rok tudi v bodoče, pa naj piše »Domoljub«, da so vrtali blagajne ali da so si z občinskimi bankovci zažigali cigare.

d **Iz Prečine.** V zadnji številki »Slovenskega Doma« nam je tiskarski ali pa mogoče tudi kakšen drugi škrat napravil malo zabave, ki je še našega Toneta spravil v dobro voljo. V dopisu iz Prečine stoji namreč tudi to-le zapisano: »Ta človek (namreč naš gospod Tone), ki živi od žuljev naših rok, pa se drzne odrasle može vikati, kakor kakšne pastirje.« Seveda bi se moralo to glasiti tako, da se naš Tone drzne odrasle može tikati, kajti v svoji ošabnosti ne vika niti takih mož, ki so starejši kakor je on. Te grde navade ga mo-

ramo odvaditi po receptu, kakor ga je zadnjič »Slov. Dom« priporočal. — No, pa tudi župnik je nam preskrbel za zabavo. Zdaj že nekaj nedelj kar na prižnici oznanjuje, da so »Dolenjske Novice« postale »neodvisne«, odkar jih ima katehet dr. Ažman v paci. Pomislite ljudje božji, tak čudež! Tak znan klerikalno-političen petelin, kakor se je katehet Ažman pokazal o priliki Jarčevih shodov, pa naj bi se bil naenkrat tako spremenil, da bi urejeval neodvisen list. Ta je pa res lepa! Kaj bo škof rekel, če to izve, da njegovi pastirji po Dolenjskem v cerkvi namesto božje besede oznanjajo očitno laž, da je list, ki je od prve do zadnje črke tiskan ne samo na katoliški, ampak naravnost na klerikalni podlagi, obenem tudi »neodvisen«. Da gospoda škofa ne bo kap zadela, naj vzame par novejših izdaj tega »neodvisnega« evangelija v roke, pa se bo potolažil. Zakaž, kakor popreje, se tudi zdaj pod Ažmanovim uredništvom ti ubogi liberalci pobijajo, da je zanje le sreča, da se ti uboji vrše samo na — potrpežljivem klerikalnem papirju. Le zato od liberalcev ubitih po »neodvisnih« »Dol. Novicah« ni dozda še nobeden umrl, kar bi gospodje tako radi videli, da bi za njimi zastoj še maše-zadušnice brali. In to ni mala reč, če se pomisli, da katoliški duhovnik niti Amen ne zine, če ni za besedo poplačan. Kako so se ti gospodje iz nas pri zadnjih volitvah norce delali, ko smo volili naše neodvisne kandidate. Poglejte, zdaj nas pa sami posnemajo, kakor to delajo — opice. Ja, »kšeft«, kaj ne, to je kaj drugega. Ampak pri nas bodo »Novice« napravile slab »kšeft«, pa naj bodo še tako neodvisne v rokah klerikalnega urednika, ki je po poklicu tudi duhovnik. Zato vi vsi, res neodvisni možje, nazaj s tem »neodvisnim« listom, le nazaj z njim, naj le v klerikalni tiskarni »neodvisno« visi ali leži, kakor mu bolje kaže. Namesto v našo cerkev poslušat Tonetovo reklamo za take »neodvisne« liste, gremo raje v Afriko k zamorcem poslušat krščanski nauk, kar čisto gotovo storimo v trenutku, ko bodo klerikalne »Dol. Novice« postale »neodvisen« list in ko našega Toneta postane sram, kot božji namestnik vpričo Boga očitno lagati.

d **Iz Prečine.** Naši »fajerberi«, kakor se ponosno imenujejo čuki, ki bi bili radi tudi ognjegasci, so se pri zadnjem požaru v Podhosti postavili, da je veselje. Načelnik požarne brambe je še le drugi dan zvedel, da je bil v Podhosti požar. To kaže, da imamo od naše požarne brambe še veliko lepšega pričakovati. Pa tudi oni, ki so šli k požaru, so mislili, da se brez cevi tudi lahko gasi. Kakor brizgalci, se je postavila tudi brizgalna. Gliha seveda vkup štrihla. Škoda, da jih kdo res pravih gasilcev ni videl, kako so se zadnjič obnašali pri vajah. Bi bil moral počiti od smeha ali pa od sramote, da se taki ljudje prištevajo k takemu, človekoljubju posvečenemu društvu. Kakor pastirji na paši, brez vsa-

kega reda in dostojnosti, so se podili po cesti. In če kdo še ne veruje, da je naša požarna bramba čisto klerikalno društvo, ta bi se bil lahko prepričal iz ust teh ljudi samih. Naš gospod nadučitelj, ki je iz same ljubezni do namena društva (in ne kakor nekateri napačno sodijo, samo iz strahu pred župnikom), nekaj inštruktor teh čudnih »fajerberov«, mora imeti dobro srce in še boljšo kožo, da lahko vse prenese. Tako so govorili med seboj: Učitelj mora tako parirati, kakor mi hočemo, drugače ga pa župniku zatožimo, da ni klerikalec. Da, naši »fajerberji« nam že zdaj delajo čast in veselje, kaj še le bo!

d Velik požar v Podhosti pri Toplicah. Dne 30. aprila popoldne je zadela to, blizu Dol. Toplic ležečo vas velika nesreča. 14 posestnikom je pogorelo 58 do 60 poslopij in cenijo škodo na 75.000 K. Pri požaru je bilo uničeno tudi nekaj živine. Pogrešali so tudi nekaj otrok, toda upati je, da so se le kam zatekli. Požar je povzročila nepredvidnost pri streljanju. Posestnik Anton Sporer je namreč poleg svoje hiše razstreljeval kamenje, a vžigalka mu je odletela na slamnato streho in jo vnela. Ker je ravno pihal močan veter, se je ogenj hitro razširil po slamnatih strehah. Ljudje so bili večinoma na polju in v gozdu, voda pa je oddaljena. Sicer so takoj prihiteli na lice mesta požarne brambe iz Toplic, Poljan, Straže in Prečine, toda požar se je bil že tako hudo razširil, da ni bilo več dosti pomagati. Nekaj ljudi je samo zijala prodajalo, namesto da bi bili pomagali gasilcem. Tudi so se prepozno spomnili, brzojaviti po parno brizgalno v Kandijo. Šele pozno zvečer je dobila požarna bramba v Kandiji brzojavni poziv na pomoč. Četudi pozno, je vendar prišla še prav, da je rešila vsaj tiste posestnike, pri katerih so se gasilci z ročnimi brizgalnami že skrajno izmučeni borili z ognjem.

d Obsojen župnik. Kazensko sodišče v Novem mestu je župnika Franca Pešca obsodilo na 2 K globe zaradi kolportáže klerikalnih volilnih letakov za časa zadnjih deželnozborskih volitev. Župnik se ima za to obsodbo pač v prvi vrsti zahvaliti svojemu sobratu kaplanu Gnidovcu, kajti le - ta je prvi začel z denunciranjem takih pregreškov.

d Nezgod. Dne 28. aprila se je peljal trgovec z lesom gosp. Javornik iz Žalne iz Soteske s svojim sosedom s postaje Spodnja Straža v Sotesko. Med potoma se je splašil konj, voz se je prevrnil in oba sta padla iz voza. Javornik starejši si je pretresel možgane, sin se ni poškodoval.

d Kazen za tatvino. Dne 28. aprila je ukradel 17letni bajtarjev sin Jožef Klobučar iz Uršnega sela iz skladišča za streljivo podjetja dr. Samohrda dinamično patrono, strelno kapico in kos vžigalne vrvice. Adjustiral je dinamično patrono ter prižgal vrstico. Ker pa patrona ni eksplodirala takoj, jo je Klobučar vzel v roko ter jo preiskal. V tem hipu je pa kapica

eksplodirala ter odtrgala Klobučarju štiri prste desne roke. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

GORENJSKE NOVICE.

g Trata v Poljanski dolini. Po več letih, odkar imamo tega župnika, smo zadnjo, prvo nedeljo v maju, imeli zopet enkrat božjo službo kakor se gre; brez politike, zabavljanja, posebno čez napredne časopise. Pa ne mislite, da se je gospod župnik Brajc kar naenkrat spreobrnul. O kaj še! Ves ta mesec opravlja opravila v cerkvi kapucin iz Škofje Loke. Ta se drži vsaj na zunj tega, kar se v cerkvi spodobi. Zato so pa zadnjo nedeljo šli vsi radi v cerkev, tudi taki, ki so se jeli zadnji čas zavoljo večnih hujskarij in zabavljanja ogibati cerkve in so se zarotili, da več ne gredo noter, dokler ne bo miru in se res opravlja božja služba kakor mora biti, in se pustila politika tja, kamor spada, med posvetne reči. Zdaj smo nekako brez župnika. Kje in kako se nahaja naš gospod župnik Brajc že od prejšnjega ponedeljka, nič ne vemo. Šel je, kam, to morda vedo njegovi najtesnejši prijatelji in zaupniki. Njegovo obnašanje zadnji čas ni bilo tako kot zdravega človeka. Ljudje so splošno govorili, po njegovem početju sodeč, da je šlivast. No, to ni, pač pa se mu je moralo v glavi blesti; revež je kazal prave znake duševne obolevnosti. Lahko se reče, da se mu je bledlo. Človek, duhovnik, ki gre obhajati in začne zmerjati z raznimi priimiki posamezne osebe, ki ob potu poklekajo v počeščenje Najsvetejšega, ne more biti na duhu zdrav. In take je uganjal zadnji čas naš gospod župnik. In odkor vse to? Hotel je z glavo skozi zid. Imeti je hotel samo poslušne ljudi, ne da bi vprašal, če so bile njegove zahteve prave ali ne. Predvsem je pa preganjal na vse pretege napredne liste, posebno »Slovenski Dom«. Posilil je hotel med nami zatreti vse te liste, da bi razen »Domo-ljuba« in »Bogoljuba« ne prihajal noben drug list v faro. Seveda, tu je pa naletel na nepremagljiv odpor; na kamen, ki je dajal najžarečejše iskre, ki so vse odletele nazaj na njega. In revež se je tako gnal vsled tega, ker ni mogel ljudi ugnati, da je zbolel na živcih. Zdravniki pravijo taki boleznimi nervoznost, priprosti ljudje pa zmedenost. Menda se zdravi zdaj tudi v zdravilišču za take bolezni; kje in kod, tega ne vemo. Prejšnji petek je prišel neutegoma gospod dekan iz Stare Loke in v ponedeljek je odpotoval. Mi ga sicer pomilujemo kot vsakega človeka, naj ga tare ta ali ona bolezen. Še toliko bolj je pomilovanja vreden tak. Res, da je zagrizen fanatik, nasprotnika uničiti z vsakimi sredstvi, in naj bodo ta še tako grozna. V svojem fanatizmu je bil tudi škodoželjen. Vse to je res. Ne pripisujemo pa vse krivde njemu in v tem oziru k slabemu nagnjeni njegovi na-

ravi. Velik del krivde, in to največji del, nosi sam škof. V svoji preveliki gorečnosti — pravzaprav fanatizmu — priganja ta sebi podložne, da mu morajo slediti čez drn in strn, bodisi da je prav ali ne. Taka pota je ubiral za škofom tudi naš župnik Brajc. Pa na najlepši poti in cesti so ovire, da se voz lahko zvrne, tako tudi tukaj. Tu gre gladko brez upora, drugod zopet ne. Zadnje je tu pri nas. Pri vsem pritisku ni šlo in ne bo šlo. Morda če bi bil nadpastir drugačen, bolj zmeren, bi bila večina duhovnikov tudi bolj zmerna in najbrž tudi naš gospod župnik Brajc sam. In ne bi se mu bilo treba zdraviti zdaj po takih zdraviliščih. Najbrž v svoji notranjosti sam ni vsega odobral, a pritisk je pritisk. Kakor omenjeno, če tudi naš politični zagrizeni nasprotnik, ga pomilujemo in mu tudi želimo zopetnega ozdravljenja.

g Cerklje. Časopisi so poročali, da ima založnik Hrovatovega materiala Janez Jenko iz Cerklj na znotraj precej črno vest in dušo. Tukajšnje marljivo orožništvo je to zadevo zasledovalo in prišlo do prepričanja, da mora biti nekaj resnice na tem. Državno pravdnništvo je vzelo ovadbo za resno in sodišče v Kranju je razpisalo preiskovalno razpravo na 29. aprila t. l. Perilo to prati vabljeni so bili tudi žena Mana, Ambrožev neizogibni Francelj in Žnidar z veliko škornjo. Žeha se nadaljuje. Dokazi so, da se je označeni visokorodni Janša, po domače Konček-Koracmanov zagrešil po §§ 197. in 199. k. z., za kar je ovaden. Čudno je to. Rodovina sicer je na deleko znana zaradi vednih tožba med sorodniki. Janez, ta ljubljene kaplana Hrovata, dokler mu je mogel dajati na puf, Janez, ta mož, tako pobožne in jezične žene Maně, ki ji igra jeziček kakor osi zadnica, se je kljub njihovi goreči molitvi izneveril in postal zločinec, preganjan po §§ 197. in 199. k. z. Oh, kaka skrb za njegovo Marto, če se njen dični Janez obsodi! Kdo bi bil prihodnji župan v Cerkljah; saj ni nihče sposoben tolike ošabnosti in puhloglavosti! Pa gostilna; kdo bo dajal potem misijonsko župo bednim Marijinim devicam in tamošnjim čukom svinjske rilce, da jih glodajo kakor lačni sčenetje plesnive kosti za Katično mesnico! Ali kmetijska družba nima nikakoršnega ugleda več tukaj? Naj vendar odbor izbacne vsiljenca po obsodbi. Pa nadarjeni Janče Koracmanov, kaj potem gospodarstvo, ki ga tako vzorno vodiš? Na daleč se pozna tvoja Ahlinova peta. Sram te pa le ni tvoje omike. Sam si si kopal grob, sodišče ti bo pa zaprlo pot. — Pa še več! Kdo bo hodil potem v mlekarno za trota, če jo zapustiš na tako slaven način. Menda pride tudi Glinčev fukselj pa Bošticove klobase v poštev, tudi desetaki g. Šepica postali so živi tako, da polagoma marširajo nazaj kar po pošti od nevidljive roke. Potem pa nova ovadba! Bog pomagaj, kam jadra ta lepi mali Janče! Največji revček bil bi Jurčnjekov Janez,

to bi bilo čvekanja in krevsanja s koleni po tamošnjih žganjarjih. Govori se, da je prišel brat Fr. zelo bogat iz Amerike. Janša mu precej dolguje. Bo pa že zopet nov križ! Kaplan Hrvat je postal, odkar so ga imeli v ljubljanski žehti, bolj tih. Tuši, ki jih je prijel, mu pomagajo. Sedaj ve, da tudi duhovnemu gospodu ni vse dovoljeno. Janša mu tudi pijače na puf več ne more dati. Oštarija mu malo nese, njegova Mana pa vedno več porabi. Zato hodi Hrovatič rajši k Petrovcu; tam ima tudi hiša strop sestavljen bolj iz klerikalnih remelcev, gospodar njen pa ni tič, pa ne miš. Ne sliši nič, ne vidi nič. Zato ostanejo traparije Hrovatove bolj prikrite. Ker tam ni lepe, debele in zlate Mane, da bi jo Hrovatič ogledoval in se skominil na njo. Tudi ga odtam nihče ne podi, razen če ga hlapec, kadar je poln ljubezni in rakije, po tihem lepo vleče domu. Taki smo mi, kaj ne, Miha? Zdaj pogladimo tega, zdaj onega, po pravici kakor kdo zasluži. Pa se še vidimo, če prej ne, pa takrat, kadar Končka morski som požre.

g Avtomobilna vožnja na Gorenjskem. Gosp. Anton Kolenc v Celju je vložil prošnjo za dovolitev redne avtomobilne vožnje za osebni promet na cestnih progah Domžale - Kranj - Brezje - Bled.

g Mrtveca so našli. Dne 2. maja so našli v nekem gozdu blizu Globokega pri Radovljici že popolnoma strohnelo, napolnago truplo. Komisija je spoznala v mrtvecu 67letnega, v Kropo pristojnega berača Eržena, ki so ga pogrešali od začetka marca. Eržen je bil alkoholik, epileptičen in slaboumen. Najbrže je zmrznil.

NOTRANJSKE NOVICE.

n Dol. Logatec. Naš župan Remc se prav dobro počuti pri občinskem koritu na stroške občanov. To je tudi opaziti na njegovem, vedno bolj okroglem obrazu. Pred letom dni si je skomandiral v najem občinsko hišo, v kateri je odprl gostilno, za borih 400 K letne najemnine. Sedaj si je pa najemno dobo podaljšal za tri leta, kar so mu tudi občinski kimavci enoglasno dovolili. In dasiravno občinski odbor, kateremu poteče triletna doba dne 10. oktobra 1915, ni bil za to opravičen, se ne bomo pritoževali, kajti naše pritožbe na deželni odbor so glas vpijočega v puščavi. Občinsko hišo, ki bi lahko nesla občini 700 K do 800 K letne najemnine, si je Remc zopet prisvojil za dolga tri leta, a hotel jo je imeti za šest let. Tako moramo naprednjaki vzdržavati klerikalnega koritarja Remca, ki je svoje premoženje že skoro poprodal. Naši farovski kimavci pa na vse to molče, ker dobro vedo, da pri nas plačajo naprednjaki tri dele vseh občinskih doklad, klerikalci pa komaj četrti del. Zato se jim še dobro zdi, če naprednjaki segamo vedno bolj globoko v naše žepe. Tako je naše klerikalno gospodar-

stvo pod zaščito deželnega odbora. Naši klerikalni konsumarji so bili toliko srečni, da so se otresli njim škodljivega podžupana Vidmarja. Ta klerikalec se je sedaj oprijel občinskega korita, pomagal je Remcu pregnati občinskega tajnika zato, da sedaj pomaga Remcu občino molzti. Konsumni načelnik Krištanov Francelj mu je na občnem zboru dne 8. marca t. l. v obraz očital, da je v konsumu kot blagajničar popival na račun Mice Kovačeve, a on ga še do danes ni tožil, ker dobro ve, da kdor ima maslo na glavi, ne sme hoditi na solnce. Ta Albanec ima v naši občini še vedno glavno besedo. O ti uboga, prej tako ponosna naša občina!

n Dolenji Logatec. Naše okrajno glavarstvo vodi preiskavo zaradi popivanja v našem klerikalnem konsumu. Na občnem zboru meseca marca t. l. so si klerikalni koritarji drug drugemu očitali, kako so v konsumu pili združno vino iz flaškonov. Sedaj pa skušajo po klerikalni metodi zatajiti vsa ta nečedna očitanja, kar se jim pa ne bo posrečilo. Naš dični klerikalni podžupan Vidmar je v nemali zadregi zavoljo popivanja v konsumu. Zagovarja se, da je popival **bolj skrivaj** v konsumni kleti, kamor je hodil s flaškonom po vino, ne pa v konsumni prodajalni. To je za njega še bolj obtežljivo; so pa priče na razpolago, da je popival tudi v prodajalni. Da je pa popito vino tudi plačal, bo bolj težko dokazal, ker bi s tem konsumarje spravil v kaznen. Tako se bo le moral uveriti naš Voluharjev Jože, da je resničen pregovor, ki pravi: Kdor s hudičem buče sadi, se mu rade ob glavo razbijejo. Bolj zavedni naši konsumarji naj pa ne preslišijo glasu, ki nam veleva: Proč od klerikalnih koritarjev Voluharjeve sorte!

n Volilna sleparija v Planini. Pred deželnim sodiščem je stala te dni Katarina Nemgar, podžupanova žena v Lazah. Gre za falsifikacijo volilne legitimacije, in sicer je bila obtožena, da je na volilni legitimaciji, ki ji je poslal kaplan Koželj za Iv. Matičiča, ki je pa že 8 let v Ameriki, izpremenila samolastno ime Ivan v Andrej ter da je ta s to pokvarjeno legitimacijo tudi res volil. Dne 9. decembra l. l. ji je prinesel desetletni Jože Jesenko, po naročilu kaplana, legitimacijo, ki se je po pričevanju tega Jesenkota glasila na ime Ivan Matičič. Prinesel ji je legitimacijo okrog pol 9. dopoldne, žena Katarina Nemgar pa je ob 9. izročila legitimacijo Andreju Matičiču, glasečo se na njegovo ime. Mož, ki ne zna ne brati in ne pisati, je šel na volišče v Planino ter tamkaj volil z glasovnico, na katero mu je Katarina Nemgar napisala klerikalnega kandidata. Tu je župnik vrgel hitro glasovnico v volilni koš, nato pa je volilna komisija dognala, da ni bil Andrej Matičič upravičen voliti in da je bila legitimacija popravljena. Dognalo se je, da se ta poprava ni mogla izvršiti nikjer drugje, kakor pri ob-

toženki Katarini Nemgar. Ta pa to odločno zanika ter pravi, da je gotovo med tem časom, to je od pol 9. do 9. dopoldne prišel v njeni odsotnosti kdo v hišo in popravil legitimacijo. Ta izgovor pa ni zelo verjeten, temveč se je tudi sodišče uverilo, da je storilka Katarina Nemgar. Obsojena je bila vsled te goljufije na 5 dni zaporu z enim postom ter mora poravnati vse stroške pravde.

n Telovadno društvo Sokol v Postojni priredi v nedeljo, dne 10. t. m. zabavni večer v proslavo 500letnice umeščenja korotanskih vojvod. Na sporedu je koncert salonskega orkestra, ki sodeluje iz prijaznosti, govor, telovadne skupine in ples, pri katerem sodeluje Postojnski šramelj. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 50 v za osebo. Ker je program precej obsežen, zato prosimo za točno in obilno udeležbo.

n Požar. Pretekli četrtek ob 2. zjutraj je izbruhnil ogenj v leseni hiši posestnika Franca Temelja v Stari vasi pri Žireh. Hiša je v dveh urah pogorela. Zgorela je tudi vsa oprava, obleka itd. Temelj se je s svojo rodbino komaj rešil iz goreče hiše.

n Dvekronski falzifikati. Pred kratkim se je v Vipavi opazalo, da krožijo med ljudstvom dve kronski falzifikati. En tak falzifikat je bil inkasiran v davčnem uradu, drugega je hotel izmeniti neki kajzarjev sin iz Budanj, kar pa se mu ni posrečilo. Falzifikat so mu odvzeli in obenem naznanili zadevo okrajnemu sodišču v Vipavi. Kakor se sodi, so napravili falzifikate italijanski delavci.

GOSPODARSTVO.

gsp Tečaj za obrtno knjigovodstvo v Ljubljani namerava prirediti tukajšnji »Zavod za pospeševanje obrti« z začetkom v drugi polovici meseca maja. Trajal bo približno štiri tedne in je namenjen predvsem na obrtnike iz Ljubljane in okolice. Podučevalo se bo v večernih urah, in sicer dva- ali trikrat na teden, kar se bo natančneje še določilo ob času otvoritve tečaja, sporazumno z udeleženci. Priglasje sprejema zavodova pisarna, Dunajska cesta št. 22 in naj se prijavijo v čim najkrajšem času, da bo mogoče pri sestavi programa se ozirati na stroke priglasencev.

Obrtna razstava v Radovljici. Meseca avgusta t. l. se priredi obrtna razstava v Radovljici. Razstavni odbor je že poslal pretekli mesec oglasnice vsem obrtnikom radovljiškega okraja. Razstava obeta biti nekaj posebnega; kajti oglasilo se je že lepo število obrtnikov k razstavi. Poleg obrtnikov pa kažejo tudi naša županstva mnogo zanimanja. Dokaz temu je, da ste se takoj, ko je lokalni odbor, kateremu načeljuje radovljiški župan g. A. Roblek,

poslal na vse občine radovljškega okraja prošnje za podporo, odzvali že dve županstvi, in sicer Bela peč z zneskom 50 K, in županstvo v Radovljici pa z zneskom 200 kron. Upamo, da bodo tudi druga županstva sledila tema dvema in tako pripomogla do lepega uspeha razstave. Razstava bode v tukajšnjem šolskem poslopiju. Obrtniki radovljškega okraja dobijo razstavni prostor brezplačno, drugi pa proti primerni odškodnini. Razstavni odbor v Radovljici pozivlja tem potom vse obrtnike radovljškega okraja, ki se še niso prijavili, da to čimprej store. Ako kdo izmed obrtnikov pomotoma ni prejel oglaševalnih pol, naj se javi pisмено na razstavni odbor v Radovljici.

RAZNO.

* **Proslava Zrinjskega in Frankopana v Belgradu.** V Belgradu so te dni na slovesen način proslavili obletnico mučeniške smrti hrvatskih velikašev Zrinjskega in Frankopana. Na akademiji je imel slavnostni govor zagrebški vseučiliški profesor dr. Ferdo pl. Šišić, ki je bil posebno v to svrhu povabljen v Belgrad. Šišića so sprejeli v Belgradu z velikim navdušenjem. V hotelu »Moskvi«, kjer se je nastanil, ga je pričakovalo na stotine občinstva in ga burno pozdravljalo, godba pa je zaigrala hrvatsko narodno himno »Liepa naša domovina«. Dvorana, kjer se je vršila akademija, je bila natlačeno polna občinstva vseh slojev in stanov. Vsi so z največjo pozornostjo poslušali izvajanja hrvatskega profesorja in mu priredili koncem govora navdušeno ovacijo. Svečanost je zaključila hrvatska narodna himna, ki so jo vsi navzoči stoje zapeli. — V Belgradu torej proslavljajo Zrinjskega in Frankopana, kdo bi si še pred desetimi leti mogel misliti, da bi bilo kaj takšnega v Belgradu mogoče! Pa ipak napredujemo!

* **Velika nesreča v premogokopu.** Iz Melbourn poročajo: V tukajšnjem premogokopu se je dogodila grozna nesreča. Eksplozirali so treskavi plini ter usmrtili 70 rudarjev. Mnogo rudarjev je bilo

smrtnonevarno ranjenih. V rovih je več nego dvesto rudarjev, katerih usoda je še neznana.

* **Dekleta, ki iščejo moše.** Po nekaterih krajih Amerike, posebno v Čikagi, je zavladal običaj, da dekleta snubijo moške, ne moški dekleta. Mr. John H. Macu, predstojnik ženitbenega urada, je izračunal, da je vsled tega novega običaja naraslo število zakonov v Čikagi za 15%, neka ugledna dama, Frank Streser - Reuter, pa je izjavila: pri zakonih, sklenjenih v Čikagi zadnjih 5 let, je bila v 9.—10. slučajih ženska, ki je zaprosila moškega za zakon. Predstojnik urada: Tudi mene je prosila moja soproga, rekoč mi povsem odkrito, da je njena želja, da se poroči z mano in tako delajo dandanašnji vse ženske. No, v Evropi bo tudi kmalu popolnoma tako.

* **Mačoh umira.** Zloglasni menih čenstohovskega samostana, Mačoh, obsojen zaradi umora v dosmrtno ječo, je blizu smrti. Pred kratkim so se po celem njegovem telesu odprle gnoječe rane. Prepeljali so ga v bolnišnico za kazence v Piotrkov. Ozdraviti ga sploh ne morejo.

LISTEK.

Ognjeniki. Peklenski ogenj.

Fr. Pir c.

XIII.

Porod novega ognjenika v morju.

Položili smo svoje kosti na zeleno trato pred cerkvijo na Trški gori. Ko smo se okrepčali z dobrim delom vsega, kar smo v nahrbtnikih prinesli s seboj in zapalili svoje dolge pipe, je Janez Domišljija zopet nadaljeval:

Pravzaprav bi bila zdaj še edina moja naloga vama pokazati, kje se še dandanes nahajajo priče ognjeniških izbruhov na naših planinah. Vendar, da vaju še bolj prepričam, kako se je vse, kar vidimo okrog sebe in nad seboj, samo ob sebi ustvarilo po jekleno utrjenih zakonih, ki so od vsega početka vladali vesoljstvo

svetov in bodo še vladali, ko naše zemlje že davno več ne bo, vama hočem pokazati, kako se še dandanes porajajo novi členi zemlje globoko izpod morskega dna.

Gotovo se še spominjata strašne potresne katastrofe, ki je leta 1906. obiskala San Francisco in Valparaiso. Takrat so mnogo ugibali po vzrokih teh katastrof, glede katerih so vedeli le toliko gotovega, da so bili strašno uničujoči potresi v zvezi z ognjeniški izbruhi. Še tisto leto so zvedeli, da se je v bližini otoške skupine Aleutov v Beringovem morju čisto na novo dvignil otok Perry, o katerega porodu so upravičeno sklepali, da je bil ta ognjeniški porod v tesni zvezi s katastrofami v preje omenjenih mestih. Dokazano je namreč, da vsak večji izbruh katerega ognjenika povzroča hude potrese ne samo v bližini dotičnega ognjenika, temveč sega potresna moč tudi daleč po pokrajinah, ki so v nevidni, zato pa občutnejši podzemeljski zvezi s tem ali onim ognjenikom. Izkušnje so tudi nedvomno dokazale, da se taki potresi pojavljajo še pred glavnim izbruhom ognjenika in da taki potresi jenjajo, čim je ognjenik prišel do svojega pravega izbruha. Vzrok tem navidezno čudnim pojavom je enostaven. Če se je namreč pri ognjeniku glavno žrelo pri zadnjem bruhanju zaprlo, bodisi vsled nakopičenja mase, ki med izbruhi pada v žrelo nazaj, bodisi da ognjenik že dolgo časa ni bruhal, tedaj silijo podzemeljske raztaljene snovi nekaj časa brezuspešno navzgor. Ker tako pri glavnem vходу zaprte sile ne morejo svojim potom priti do izbruha, divjajo s tem večjo močjo v podzemeljskih prostorih, kjer si poiščejo razne votline, prehode in špranje skozi, ki silijo navzgor. Od tod si tudi razlagamo, da je po prevotlanem kraškem svetu ob času takih dogodkov večkrat videti iz breznov, ali preduhov ob vodah čudne meglené pare, ki že po svojem smrdljivem vzduhu kažejo, da jih ni smatrati za navadne megle. Zato po takih krajih navadno tudi ni potresov, vsaj tako hudih ne. Zato so pa tem hujši tam, koder stoji svet na naplavinah ali trdnem masivnem kamenju, skozi katerega podzemeljske sile niso mogle izdihavati svojih plinov. Čim huje se glo-

Moč in pravica.

Neprestani boj je naše življenje. Ne samo boj za vsakdanji kruh, nego tudi boj za drugo materialno blago, za idealne zahteve, za ugled, čast in marsikaj drugega. Vsak pa ne zmaga v tem boju, čeprav je po zakonu v pravici. Saj pravi že pesnik: »Živemu pravico!« Mirno pa lahko povemo: pravico ima zdravi. Zakaj, kaj pomaga človeku, da se zaveda, da je človeško in zakonito v pravici, ako nima moči, svojo pravico tudi dognati. Boj za vsakdanji kruh hoče vztrajnosti in moči.

Gledati moramo zato, da se ohranimo vedno zdrave in moči se zavedajoče, motenja zdravja in boleče trpljenje moramo hitro odstraniti, pri čemer nam izborna služba Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenčni fluid z znamko »Elsa-fluid«.

Pri revmatičnih, protinskih ali nevralgičnih bolečinah, bodanju, trganju, lumbagu (Hexenschuss), bolečinah v križu, bodanju v ledjih in drugih s prehlajenjem, prepihom ali prenaporu nalezenih bolečinah, tolaži bolečine, poživlja in osvežuje.

Čitajmo, kaj piše neki učitelj o Fellerjevemu »Elsa - fluidu«:

»Slučajno sem naletel na nekaj steklenic Vašega izbornega rastlinskega esenčnega fluida »Elsa«. Izborna mi je služila pri mojih zastaranih bolečinah v prsih in pri živčnih ter drugih bolečinah. Učinek je bil naravnost čudovit. Prosim, da mi takoj pošljete tucat svojega domačega zdravila.« Ivan Wagner s. r., učitelj, Weissbriach, Koroško.

Naši bralci bi morali Fellerjev fluid z znamko »Elsa - fluid« imeti doma, saj stane poizkusni tucat samo 5 kron franko in se samo pristen dobiva od lekarnarja E. V Feller, Stubica, Elsatrg št. 318 (Hrvaško).

... duzir.

boko pod njimi upirajo take razdivjane sile, tem hujši je bil zgoraj na površju — potres. Kakor hitro pa je ognjeniška moč našla svoj izhod skozi ognjeniško žrelo, tedaj silijo z neznansko silo navzgor, dočim v globočinah spodaj razdivjane sile pojenjujejo. In če se ne motim, se nekaj sličnega godi ravno ob tem času, ko pre-tita naša dva najboljša ognjenika Vezuv in Etna z večjimi izbruhi. Ali o tem se lahko kdaj pozneje kaj pomenimo.

Za sedaj si pa oglejmo porod novega ognjenika. Škoda, da ne morem za pričo poklicati tudi kakšnega Mozesa, ki bi gotovo zdatno popravil, kar je njegov oče pred nekaj tisoč leti o stvarjenju sveta napisal v svojo knjigo.

O porodu novega ognjeniškega otoka Perry je ameriški list »Chicago Examiner« z dne 21. oktobra 1906. prinesel sledeče velezanimivo poročilo:

»Poročnik Hepburn je na parniku »Abbatros«, ki je bil namenjen za raziskavanje morskih globočin, ko je na 53°50 severni širini in 168. meridijanu križal otoško verigo Aleutov, hoteč se spustiti v Beringovo morje, opazil neposredno pred solnčnim vzhodom izredno silno valovanje morja, ki se je razprostiralo več milj daleč naokrog in ki je bilo brezdvomno povzročeno vsled iz morja prihajajočih plinov. V vidni daljavi pred parnikom se je kmalu nato dvignila voda v kopasti obliki, ki pa je zopet izginila v morju. Ta kopasta prikazen v velikosti kupole kongresne palače v Washingtonu, se je dvignila in pogreznila še nekaterikrat in vselej so pri tej prikazni iz morja prihajali plini, kar se je poznalo po velikih, po morju se gibajočih mehurjih. Potem je ta čudovita prikazen izginila. Nji je pa sledilo strahovito bučanje vzvalovanega morja, kar so strmeče opazovali vsi na parniku se nahajajoči mornarji, ki so vsled močno se zibajočega parnika prihiteli vsi na krov.« Prikazen je postajala čim dalje zanimivejša in strašnejša. Iz vrelo kipečih valov so se dvigali veliki plinasti in dimnasti oblaki. Opazovalcem se je zdelo, kakor da se ves Ocean skuša nad neizmernim žarečim ognjiščem izhlapiti, kajti plinasti oblaki so se venomer dvigali visoko proti nebu tako visoko navzgor, da njih vrhov niso mogli več opazovati. Dimasti in plinasti stebri so obsegali približno tri milje morske površine naokrog. — To so bile le predporodne bolečine najmlajšega otročka naše stare matere zemlje. Porod sam pa je bil še strašnejši, še veličastnejši. Poslušajta in če moreta, glejta ga tudi v duhu.

Med tem se je v nekaj minutah razvil ogenj steber ob gromu in tulenju podobnemu vrišču. Tudi se je čul hrušč, podobnen pokanju salv iz pušk. Barve ognjenih stebrov so se menjale in videli so se rdečkasti, rumeni, modri ter temnorjavi plameni. Nato so začele kviško švigati žareče tvarine, ki so zopet padale nazaj in ondi, kjer so zadele ob morje, je zašumelo v izhlapevanju... To je trajalo blizo eno uro. Potem pa se je iz morja dvignila temnorjava trdna gmoča (masa).

Ta gmoča je bila porod novega otoka.

Goreče mase lave in zemlje so razgrnile in odrinile morje, pa so pred očmi opazovalcev se dvigale vedno višje in višje, med tem ko je iz središča neprenehoma navzgor puhal ogenj, pepel in dim. Vrh novega ognjenika — tako se je zdelo — se je dvigal do modrine neba in pozneje so njegovo višičino ocenili na najmanj tisoč čevljev.

Mornarji, ki so bili priča porodu najnovejšega sinka zemlje, so bili seveda radovedni, kako se novorojenec kaj počuti in so ga hoteli obiskati, da mu čestitajo k srečnemu porodu. Toda v nemalo razočaranje častnikov in moštva je kapitan prepovedal tako pristati kakor sploh se otoku približati. Iz poročil o sličnih dogodkih drugod je mož dobro vedel, da je otok še tako vroč, da bi pristanje parnika, če bi bilo to sploh mogoče, povzročilo smrt za celo posadko. Parnik »Abbatros« je moral zopet odpluti naprej, med tem, ko je novi vulkan še nadalje divjal.

Še le nekaj časa za njim je na lice mesta prišel carinski paznik Zedinjenih držav v spremstvu več častnikov, pristal je ob novem otoku, kjer so postavili ameriško zastavo. Našli so raskavo površje iz materije razlite lave in sicer so bila tla še tako vroča, da je bilo vse obučeno udeležencev te ekspedicije uničeno. Ko je eden častnikov utaknil toplomer v neko špranjo, se je živo srebro tako naglo dvignilo, da je cevka počila. Obenem z otokom porojeni ognjenik je še vedno deloval in iz površja otoka so še puhteli plini. Raskavo razpokano površje je nedvomno nastalo vsled množine izpuhtevajočih plinov.

Tu imamo iz novejšega časa dokaz ne samo, kako so nastali ognjeniki in otoki sredi morja, temveč tudi, kako so še hujše podzemeljske sile »ustvarile« iz morskih globočin velike otoke, kakor je n. pr. naša Evropa.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar, državni poslanec.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 2. maja 1914.

Linc: 50 63, 38, 59, 60.

Dvignjene v sredo, dne 6. maja 1914.

Trst: 24, 5, 35, 81, 44.

Sukno za moške obleke v največji izbiri pri
Lenasi & Gerkman,
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 4.

Vabilo

na

VI. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Gorenji vasi“

reg. zadr. z neom. zav.

ki se vrši

v nedeljo, dne 17. vel. travna t. l. ob 3. uri
popoldan v hranilnični pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila Zveze slov. zadrug.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1913.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Privoljenje remuneracije načelstvu.
6. Slučajnosti.

V slučaju nesklepnosti vrši se pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal brez ozira udeležnikov po § 35. odstavek 3. za-družnih pravil.

Načelstvo.

Ženske pri motitvah (zastajanju krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Mojo prijetno zauživalno, preizkušeno zajamčeno neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostovoljna zahvalna pisma. Velika škatlja K 4.85 poštne prosto.

Diskretno pošilja dr. med. **H. Seemann,**
Sommerfeld 84 (Niederlausitz.)

Na željo se dopošlje iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zatorej carinske nepravilne izključene. 94

Priporočamo našim

Kolinsko cikorijo

✱ ✱ gospodinjam ✱ ✱ iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Senzacionalna naravna prikazen 20. stoletja!!!!

Opozarjam na to, da ne nameravam tu delati plačane reklame, kakor se v enakih slučajih tako rado dogaja pač pa vsakemu popolnoma zastoj sporočim kako sem popolnoma zazdravil svojo dolgoletno težko

pljučno bolezen

naduho in dušljivi kašelj. — To domače zdravilo si vsakdo lahko ceno preskrbi. Pošljite za odgovor frankirano kuverto.

Gospa B. Kolenska, Kršovice pri Pragi Češko.

Najboljši češki nakupni vir.**Ceno posteljno perje:**

1 kg sivega, dobrega, pušljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhačnega 6 K 10 h; 1 kg velfinega, snežnobelega, pušljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K.

najtinejši prani puh 12 K. — Kdor vzame 6 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nan-kinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen s novim, sivim, jako stnovitnim puhačnim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K; 14, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 13 —, K 14 70, K 17 80 in K 1 —; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 50, 6 20 in K 5 70; podpernica iz močnega rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 50, K 14 80. Rapošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar.

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.

Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Neokužen dvor,

zdrave živali, ki dobro prebavljajo in rade žro, krepko, težko krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka in kure, ki neso veliko jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravnaajo po 10 zapovedih za kmetovalca in primestajo piči 2—3 krat na mesec **Mastina**. Mastin je dr. Trnkócyja redilno varovalno sredstvo. Živina ne živi samo od tega kar požre, ampak od tega kako da prežveči. — Mastin je bil s prvimi kolajnami odlihan in ga porabljajo milijoni previdnih kmetovalcev. Idu k svojemu trgovcu in kupi zavoje **Mastina** za 60 vin., 10 zapovedi pa zahtevaj zastoj, tudi če ne želiš Mastina, ali pa piši ti ali tvoj trgovci tvorniški zalogi: **Lekarna Trnkócy v Ljubljani, zraven rotovža**. Ta lekarna razpošilja 5 zavojev Mastina za 4 K poštne prosto.

Posebna izdaja.

II.

Sicer je stvar že znana iz starodavnih dni, da boljšega od „PALME“ nihče iznašet ni.

Materijalni vlak

motorna lokomotiva s 24 vozovi in 3 km. tira, mostno tehcnico se ceno prodaja. Vprašanja odpošilja pod Walzwerk 1588 J. Rafael, Dunaj, Graben 28.

Posebno ploščata remontoarna double - zlata kavalirska ura 7 kron.

Po pristni zlati uri presenetljivo ponarejena. Prekrasen, na roke graviran **odskočni pokrovec** z lepimi risbami. Vtisnjen kovinast kazalnik z arabskimi številkami in **sekundnim kazalcem**. Natančno regulirano in zajamčeno točno idočo pristno švicarsko kolesje **Originalni garancijski list** za 3 leta. Cena 7 kron (porto 70). Cerine prosto po povzetju od tvornice ur **Jakob König, Dunaj III 369 Löwengasse, 37 A.**

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduha

popolnoma lahko ozdravijo, sporočim vsakemu zastoj. Pošljite frankirano kuverto za odgovor na go. B. Kolenska, Vršovice pri Pragi (Češko.)

Moški in ženske, ki so pri

boleznih sečne cevi

(iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo brezplačnega pojasnila o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega natiska. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj.

Dr. med. J. Seemann, Sommerfeld 84

(Bez. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi dunajska ali budimpeštanska razpošiljalnica, v izogib vsem carinskim neprilikom. 94

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabeledosti?

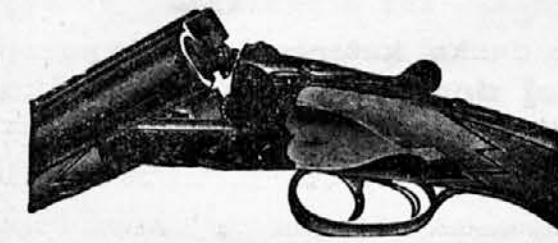
Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez natiska 94

dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Fto.).

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvana ojačila itd.), mi bodo po prečitaniu mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov.

Edina SLOVENSKA orožna tovarna

PUŠKARNA „P. WERNIG“
:: BOROVLE - KOROŠKO ::

PISITE PO:

CENIK

1914

61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2., lastna hiša.

Obrestuje vlogé na knjižloé s $4\frac{1}{2}\%$ v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svojo polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za vsaj tuji denar. Promet na leto 682 1400 milijonov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantnejše. 6

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. o. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Vsak teden novosti

volnenega in perilnega blaga
za ženske obleke, svilnate
rute in šerpe samo pri

LENASI & GERKMAN,

Ljubljana, Stritarjeva ul. št. 4.

**Tkačina, platno za rjuhe brez
šiva, preproge, zavese odeje,**

Vsa oprema za ženine in neveste.

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hi-
trem in temeljitem ozdravljenju
brez motenja poklica, **brez**
ponovitve, **brez** živega srebra
in drugih strupov, **brez** vbriz-
gavanja, **brez** škodljivih po-
stranskih učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v
zaprti kuverti brez kakega natiska

dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84**
(Lausitz). 94

Žalostna usoda

je, se čuti slabotnega, bolehnega, nervoznega
in videti, kako gine delamoznost. Posebno ža-
lostno za mnoge, ki morajo v težkem boju za
vsakdanji kruh proti mnogim zdravjšim kon-
kurentom braniti svoj zaslužek in obstanek.
Izginevanje življenske energije, življenske
moči temelji na tem, da vsled napačne prehra-
ne, nepravilnega načina življenja, slabo prestalih
bolezni, potrtosti, skrbi in drugih duševnih
vplivov kri polagoma izgubi pravo zmes, zlasti vsebino živil. Spričo tega oslabljenja krvi pride do
zastajanja krvnega obtoka in do vseh mogočih obolenosti: glavobola, pomanjkanje teka, zagatenja,
želodčnih in črevesnih obolenosti, poapnenja odvodnic, in mnogih drugih bolezni. Ne moremo več
tako delati kakor nekdanj in obupno zremo v bodočnost.

Bolni, oslabljeni živci slabe volje!

Pomanjkanje spanja, onemoglost, hitro duševno utrujenost, raztresenost, brezmiselnost se
nas loti in nam vzame zmožnost, da bi popolnoma izpolnili svoje mesto. Ako naj se zaustavi pre-
zgodnja izraba našega telesnega ustroja, ako naj zopet zdravje in

dobra volja polnita našo dušo,

se more to storiti samo s sredstvom, ki kri osvežuje in pomlaja, dviga presnavljanje ter duhu in
telesu daje ono visoko mero moči, ki je potrebna za premaganje bolezenskih motenj. Temu namenu
služi Biondym, ki je že

tisočerm pripomogel do novega življenja.

Z Biondym dobi kri, ki mora preživljati vse organe, tudi možgane, hrbtenični mozeg in
živce, najbolj neupljivo gradivo za telo in dela

mirne živce, prožnost in življensko srečo.

Vzimate Biondym in živci se vam bodo ojačili in nova moč vam bo prevela telo.

Popolnoma zastoj poizkušnje

Vam pošljem ako pišete po njo. Sami se boste o tem prepričali kako izborna je moje sredstvo.

Jamčim popolnoma

da Biondym ne obsega škodljivih sestavin in vam obenem s poizkušnjo pošljem popolnoma zastoj
svojo izredno poučno, dragoceno razpravo, ki vam vse temeljito pojasni. Ne čakajte in pišite mi s
polnim zaupanjem. Dopisnica zadostuje. — Naslovite jo na

Expedition der Opern-Apotheke, Budapešta, Abt. 454.

Ustanovljena 1881.

Račun: Pri avstr. pošt. hr. št. 828.406.
Pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Telefon šteč. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

F. Z. Z. D. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po 4 ³/₄ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

**Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi
ves denar pri njej popolnoma varno naložen.**

Gospodarstvo posojilnice vodi jo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Franc Jarc, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19.000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.